

Nr 204

Av herrar **Lodenius** och **Werner**, *angående ändrade regler om intagning av enskilda vägar till allmänt underhåll.*

Vid förra årets vårriksdag underströk statsutskottet i sitt utlåtande nr 6 angelägenheten av att en successiv förbättring komme till stånd av förhållandena rörande intagning av enskilda vägar till allmänt underhåll samt förutsatte, att medel för erforderliga iståndsättningsarbeten å vägar, som beslutats bli förändrade till allmänna, skulle avsättas i vederbörande flerårsplaner, varvid dock kronans övertagande av kostnaderna för ifrågavarande arbeten syntes böra begränsas till att avse sådana fall, då väghållarna utgjordes av enskilda personer eller sammanslutningar av sådana. Riksdagen beslutade i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet sålunda anfört.

En förbättring i nämnda avseende har under senare år kunnat förmärkas. Sålunda intogos under budgetåret 1954/55 255 km enskilda vägar till allmänt underhåll mot 143,3 km under budgetåret 1953/54 och i genomsnitt 120 km per år under den därförut liggande tioårsperioden.

För en fortsatt upprustning av det alltmer betydelsefulla mindre vägnätet är riksdagens nyssnämnda ställningstagande och den liberalare praxis, som myndigheterna under senare år börjat tillämpa, betydelsefulla. En fortsatt utökning av den till allmän väg per år räknat överförda enskilda väglängden är eftersträvansvärd. Som ett led i en ökad takt av förändring till allmän av enskild väg kommer säkerligen det förhållandet i hög grad att bidra, att i flerårsplanerna — i enlighet med riksdagens ställningstagande — nu upptagas särskilda belopp som — förutom annat — även innefatta medel till iståndsättningsarbeten.

Emellertid synas fortfarande vissa faktorer verka hämmande på en av den ökande allmänna trafiken motiverad stegrad takt i intagningen av enskilda vägar till allmänt underhåll. Det har nämligen i ett flertal fall visat sig, att länsstyrelserna — efter föredragning av vägförvaltningarna — vid behandlingen av en ansökan om intagning till allmänt underhåll av en enskild väg bedöma de nödvändiga förbättringsarbetena synnerligen strängt. Sålunda finnas fall, då länsstyrelserna ansett sådana iståndsättningsarbeten av den enskilda vägen påfordra, att ställningstagandet kommit att leda till ett beslut om en ombyggnad av vägen. En ombyggnad har då ofta inte kunnat inrymmas i flerårsplanen, varför konsekvensen av ståndpunktstagandet blivit, att ansökningen om intagningen av vägen, som i och för sig vitsordats bära en trafik av sådan omfattning, att en förändring av vägen till allmän varit befogad,

måst avslås. I de fall, då den enskilda vägen befinner sig i ett jämförbart skick med det allmänna vägnätets mindre vägar på orten, kommer ett sådant ställningstagande att te sig såsom synnerligen otillfredsställande och står enligt vår mening i strid mot riksdagens tidigare här omnämnda ståndpunktstagande.

Jämväl i sådana fall, då den enskilda vägen är bristfällig men de påvisbara bristerna äro av förhållandevis ringa omfattning, synes ett likartat ställningstagande från länsstyrelsernas sida, innebärande en upprustning av vägen till en standard vida överlägsen den på det omkringliggande allmänna vägnätet av ur trafikbelastningssynpunkt jämförbar klass, innebära en alltför restriktiv tolkning av riksdagens principiella uttalande.

För vår del anse vi, att en enskild väg, som efter begäran härom finnes böra överföras till allmän, vid bedömningen av iståndssättningsarbetena för bifall till framställningen endast skall förutsättas bli förbättrad till den standard, som förefinnes på det i trakten befintliga allmänna vägnät, som bär en i förhållande till den enskilda vägen jämförbar trafik. En sådan förbättring av vägen bör vara tillräcklig och normgivande. Ett sådant ståndpunktstagande anse vi också stå i överensstämmelse med riksdagens mening i den nämnda skrivelsen. Att därutöver påfordra en omfattande iståndssättning, som i praktiken medför att förbättringen som ombyggnad uppföres i flerårsplan och därmed hänvisas till obestämd tidpunkt, synes oss vara oförenligt med rättvisesynpunkter vid avvägningen av väghållningsbördan. Anses en ytterligare iståndssättning önskvärd, synes en sådan böra ske genom en successiv höjning av underhållet av vägen, sedan densamma blivit förändrad till allmän.

Med anledning av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala, dels att vid intagning av enskild väg till allmänt underhåll ifrågavarande enskilda väg skall intagas sådan den finnes, därest densamma är i sådant skick, att den kan anses godtagbar vid jämförelse med det allmänna vägnätets mindre vägar i orten, dels ock att, om en standardhöjning härutöver synes önskvärd, densamma bör ske genom en successiv höjning av vägens underhåll, sedan denna förklarats intagen till allmänt underhåll.

Stockholm den 26 januari 1956

Gunnar Lodenius

Osc. Werner
